25 Lokale Blue Deals bouwen aan een waterzeker Vlaanderen

Meer dan 200 partners gaan hiermee aan de slag

Vlaams minister van Omgeving Jo Brouns selecteert 25 lokale samenwerkingsverbanden die verspreid over Vlaanderen aan de slag gaan met water. Ze maken hun gebieden beter bestand tegen droogte en wateroverlast, en werken aan een betere waterkwaliteit en meer ruimte voor natuur en landbouw. Vlaanderen trekt dit jaar 3,5 miljoen euro uit om de 25 Lokale Blue Deals op te starten.

Vlaanderen krijgt steeds vaker te maken met periodes van droogte en hevige regenval. Op 5 oktober 2026 stond het grondwater op 84 procent van de meetlocaties laag tot zeer laag voor de tijd van het jaar. Volgens de klimaatscenario's van de Vlaamse Milieumaatschappij kan het aandeel landbouwgrond met significante droogtestress in een erg droog jaar toenemen van 14 naar 35 procent tegen 2050. Het aandeel gebouwen dat gevoelig is voor overstromingen vanuit waterlopen kan tegen dan bijna verdubbelen. Tegelijk staat de kwaliteit van ons water, landbouw, bodem en natuur ook onder druk.

Met de Lokale Blue Deals brengt de Vlaamse Regering lokale besturen, terreinbeheerders en andere partners in diverse gebieden samen om die uitdagingen aan te pakken. Het basisprincipe is werken aan sponslandschappen: landschappen die water beter vasthouden waar het valt, laten infiltreren in de bodem en vertraagd afvoeren. Tegelijk moet er ook gewerkt worden aan een betere waterkwaliteit, sterke natuur en duurzame landbouw.

Van 45 kandidaten naar 25 Lokale Blue Deals

De oproep voor Lokale Blue Deals werd in maart gelanceerd en kon op veel belangstelling rekenen. Voor de oproep werden 45 kandidaturen ingediend. Daarvan waren er 44 ontvankelijk en werden er 39 inhoudelijk geschikt bevonden. Het beschikbare budget biedt in deze ronde ruimte voor de 25 hoogst gerangschikte coalities, met meer dan 200 partners.

Bij de selectie werd onder meer gekeken naar de kwaliteit van de kandidatuur, de sterkte van de lokale samenwerking en de impact die de coalities willen realiseren voor waterweerbaarheid en waterkwaliteit.

Vlaanderen trekt dit jaar 3,5 miljoen euro uit voor de opstart van de 25 Lokale Blue Deals. De coalities zetten hun ambities de komende periode om in actieplannen met concrete maatregelen.

Vijf gebieden nemen het voortouw

Vijf van de 25 gebiedscoalities zijn aangeduid als koplopers:

- Voerstreek
- IJzer- en Handzamevallei
- Waterbatterij Brabantse Wouden
- Herk en Mombeek
- Sponsland Groene Noordrand

Deze vijf gebieden werken samen met de Vlaamse overheid aan ambitieuze plannen voor een periode van acht jaar. Daarbij kijken ze niet alleen naar wateroverlast en watervoorziening, maar ook naar waterkwaliteit, biodiversiteit, bescherming van waterbronnen, aanpassing aan het veranderende klimaat en de manier waarop inwoners water en het landschap kunnen beleven.

20 andere gebieden starten ook op

De andere twintig geselecteerde coalities werken als kandidaat-koploper aan een actieplan als basis voor een uitvoeringsprogramma van vier jaar. Ook zij brengen lokale partners samen om maatregelen voor water te verbinden met kansen voor duurzame landbouw en biodiversiteit.

De twintig coalities:

- **Oost-Vlaanderen:** Vondelbeek en Scheldezand.
- **West-Vlaanderen:** Westkustduinen–Langgeleed en Mandelvallei.
- **Limburg:** De Wijers, Demer en Laakvallei, Abeek-Itterbeek, Zwarte Beek en Dommel-Warmbeek.
- **Antwerpen:** Middengebied Kleine Nete, Grote Nete en Molse Nete, Bovenlopen Kleine Nete en Wamp, en Groot Schijn Schittert.
- **Vlaams-Brabant:** Bellebeek, Getestreek, Leibeek-Laakbeek-Weesbeek, Sponslandschap Levende Woluwe, Velpe, Vrouwvliet en Rubensland.

Ook andere coalities krijgen ondersteuning

Niet alleen de eerste 25 kunnen verder aan de slag. De andere geschikte coalities blijven niet zonder ondersteuning. De coalities die dat wensen kunnen ook deelnemen aan de kennisuitwisseling die wordt opgezet. Zo kunnen zij hun samenwerking voortzetten en hun gebiedsaanpak verder voorbereiden.

Een tweede oproep is voorzien in 2028. De coalities die nu uit de boot vallen, kunnen zich dan opnieuw kandidaat stellen. Dat zij nu geen procesmiddelen krijgen, betekent dus niet dat hun werk moet stilvallen.

Van plannen naar actie

De Lokale Blue Deals bouwen voort op eerdere gebiedsgerichte programma's, waaronder Water+Land+Schap en Weerbaar Water+Land+Schap. De voorbije jaren hebben lokale partners daarmee kennis en ervaring opgebouwd om waterproblemen samen aan te pakken.

De 25 geselecteerde coalities krijgen bij de voorbereiding van hun plannen ondersteuning van een steunpunt binnen de Vlaamse Milieumaatschappij en de Vlaamse Landmaatschappij. Dat brengt wetenschappelijke kennis samen, begeleidt de coalities bij hun actieplannen en organiseert momenten waarop gebieden kennis en ervaringen kunnen uitwisselen. Ook coalities die nu niet bij de 25 geselecteerden zijn, kunnen daaraan deelnemen.

De geselecteerde coalities starten nu met de verdere uitwerking van hun gebiedsvisie en actieplan. In een volgende fase volgen gerichte investeringen die bijdragen aan het herstel van natuurlijke watersystemen, het verhogen van de waterbeschikbaarheid en het versterken van klimaatrobuuste landschappen.

Zo moeten de Lokale Blue Deals ervoor zorgen dat samenwerking zich vertaalt in **zichtbare ingrepen op het terrein**. Van water langer vasthouden tot de kwaliteit van beken en rivieren verbeteren: veel lokale maatregelen samen moeten Vlaanderen beter voorbereiden op een veranderend klimaat.

Meer informatie

De Lokale Blue Deals maken deel uit van de Vlaamse Blue Deal en zetten in op gebiedscoalities die wateruitdagingen aanpakken op het niveau van natuurlijke stroomgebieden en valleisystemen. Meer informatie vindt u hier: https://bluedeal.vlaanderen/lokale-blue-deals